

Циганенко Г.В. Питальник вимірювання рівня політико-ідеологічного самовизначення” // Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім.К.С.Костюка/Під ред.С.Д.Максименка. – Т.У. – Ч. 5. – К., 2003. – С.294-298

Циганенко Г.В. З досвіду розробки методики оцінки механізмів політико-ідеологічного самовизначення молоді// Наукові студії із соціальної та політичної психології. – К., 2003.

ОПИТУВАЛЬНИК ВИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПОЛІТИКО-ІДЕОЛОГІЧНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ (ОМПС)

Автор Циганенко Г.В.

Інструкція: В опитувальнику наведено висловлювання про людину, її думки, переживання, звички, стиль поведінки. Прочитайте і визначте (оцініть), якою мірою їх може бути віднесено до Вас. Виберіть один із варіантів оцінки від «1» до «5» і обведіть його кружком

- 1 – зовсім не згоден
- 2 – швидше не згоден
- 3 – однаковою мірою згоден і не згоден
- 4 – швидше згоден
- 5 – цілком згоден

№	Твердження	Оцінка
1.	У конфліктних ситуаціях я докладаю зусиль, щоб домогтися свого	1 2 3 4 5
2.	Приймаючи, здавалося б, самостійні рішення, я не можу звільнитися від інших людей	1 2 3 4 5
3.	Я визначився зі своїми політичними уподобаннями	1 2 3 4 5
4.	Я згоден, що мати владу над людьми – найважливіша цінність	1 2 3 4 5
5.	Я більше вірю доказам свого розуму, чим інтуїції	1 2 3 4 5
6.	У конфліктних ситуаціях я намагаюся робити все, щоб уникнути даремної напруженості	1 2 3 4 5
7.	Мені легко примусити людей робити те, що я хочу	1 2 3 4 5
8.	Існують політичні чи соціальні питання, що мене сильно хвилюють	1 2 3 4 5
9.	Я впевнений у собі	1 2 3 4 5
10.	Влада може замінити для мене багато інших цінностей	1 2 3 4 5
11.	Моя інтуїція – надійніший засіб розуміння оточуючих, чим знання або досв	1 2 3 4 5
12.	Я дуже ціную красу природи та мистецтва	1 2 3 4 5
13.	Я людина самовпевнена, напориста	1 2 3 4 5
14.	Для мене важливо виробити певні погляди з політичних питань	1 2 3 4 5
15.	Я часто завершую роботу всупереч несприятливій обстановці, бракові часу, перешкодам зі сторони	1 2 3 4 5
16.	Я людина гордовита, самовдоволена	1 2 3 4 5
17.	Я дуже ціную можливість творчої діяльності	1 2 3 4 5
18.	Я людина поступлива, піддатлива, м'яка у відносинах з іншими	1 2 3 4 5

19.	У конфліктних ситуаціях я намагаюся переконати іншого в перевагах моєї позиції	1 2 3 4 5
20.	Я гадаю, що мої політичні погляди стабільні і не змінюватимуться в майбут	1 2 3 4 5
21.	Я часто одночасно розпочинаю багато справ і не встигаю їх завершити	1 2 3 4 5
22.	Я згодний обмежити свою свободу, щоб мати владу	1 2 3 4 5
23.	Моє мислення більше вирізняється конкретністю, строгістю, послідовністю, ніж інтуїцією	1 2 3 4 5
24.	Я можу захопитися справою настільки, що забуваю про час і про себе	1 2 3 4 5
25.	Я людина, яка любить змагатися	1 2 3 4 5
26.	Мої політичні орієнтації важливі для мене	1 2 3 4 5
27.	Коли потрібно щось зробити, мене охоплює страх: а що як не впораюсь, а що як не вийде	1 2 3 4 5
28.	Я людина хитра, завбачлива	1 2 3 4 5
29.	Я часто перечитую книги, які мені сподобалися, по кілька разів	1 2 3 4 5
30.	Більша частина того, що мені доводиться робити, дає мені задоволення	1 2 3 4 5

Інструкція: В опроснике содержатся высказывания о человеке, о его образе жизни: переживаниях, мыслях, привычках, стиле поведения. Прочитав и определите (оцените), в какой мере это оно может быть отнесено к Вам Выберите подходящий, по вашему мнению, и обведите **кружком** один из пяти вариантов оценок, пронумерованных цифрами от «1» до «5»

1 – совершенно не согласен

2 – скорее не согласен

3 – в одинаковой мере согласен и не согласен

4 – скорее согласен

5 – полностью согласен

№	Утверждение	Оценка
1.	В конфликтных ситуациях я прилагаю усилия, чтобы добиться своего	1 2 3 4 5
2.	Принимая, казалось бы, самостоятельные решения, я не могу освободиться от влияния других людей,	1 2 3 4 5
3.	Я определился со своими политическими предпочтениями	1 2 3 4 5
4.	Я согласен, что иметь власть над людьми – наиболее важная ценность	1 2 3 4 5
5.	Я больше верю доводам своего рассудка, чем интуиции	1 2 3 4 5
6.	В конфликтных ситуациях я стараюсь сделать все, чтобы избежать бесполезной напряженности	1 2 3 4 5
7.	Мне легко заставить людей делать то, что я хочу	1 2 3 4 5
8.	Существуют политические или социальные вопросы, которые меня сильно волнуют	1 2 3 4 5
9.	Я уверен в себе	1 2 3 4 5
10.	Власть может заменить для меня многие другие ценности	1 2 3 4 5
11.	Моя интуиция – более надежное средство понимания окружающих, чем знания и опыт	1 2 3 4 5
12.	Я очень ценю красоту природы и искусства	1 2 3 4 5
13.	Я человек самоуверенный, напористый	1 2 3 4 5
14.	Для меня важно выработать определенные взгляды по политическим вопросам	1 2 3 4 5
15.	Я часто завершаю работу вопреки неблагоприятной обстановке, нехватке времени и помехам со стороны	1 2 3 4 5
16.	Я человек надменный, самодовольный	1 2 3 4 5
17.	Я очень ценю возможность творческой деятельности	1 2 3 4 5
18.	Я человек уступчивый, податливый, мягкий в отношениях с другими	1 2 3 4 5
19.	В конфликтных ситуациях я пытаюсь убедить другого в преимуществах моей позиции	1 2 3 4 5

	позиции	
20.	Я предполагаю, что мои политические взгляды стабильны и не будут изменяться в будущем	1 2 3 4 5
21.	Я часто начинаю одновременно много дел и не успеваю их завершить	1 2 3 4 5
22.	Я согласен ущемить свою свободу, чтобы обладать властью	1 2 3 4 5
23.	Мое мышление больше отличается конкретностью, строгостью, последовательностью, чем интуицией	1 2 3 4 5
24.	Я могу увлечься делом настолько, что забываю о времени и о себе	1 2 3 4 5
25.	Я человек, который любит соревноваться	1 2 3 4 5
26.	Мои политические ориентации важны для меня	1 2 3 4 5
27.	Когда нужно что-то сделать, меня охватывает страх: а вдруг не справлюсь, вдруг не получится	1 2 3 4 5
28.	Я человек хитрый, расчетливый	1 2 3 4 5
29.	Я часто перечитываю понравившиеся мне книги по несколько раз	1 2 3 4 5
30.	Большая часть того, что мне приходится делать, доставляет мне удовольствие	1 2 3 4 5

Ключ:

- механізм „*позиційна конкуренція*” – твердження № 1, 7, 13, 19, 25. Підсумовуємо набрані бали на ці твердження і множимо на 4. Числові значення, які може набрати випробуваний за цієї шкалою, лежать у діапазоні від 20 до 100. Шкала вимірює усвідомлену потребу конкурувати з іншими в ділових і міжособистісних стосунках. Високі показники за цією шкалою вказують, що потреба в конкуренції, суперництві є усвідомленою і людина здатна робити зусилля для досягнення своєї мети. Низькі показники свідчать, що така потреба відсутня або має неусвідомлений характер і її не інтегровано в когнітивну структуру особистості.

- механізм „*політична ідентифікація*” – твердження № 3, 8, 14, 20, 26. Підсумовуємо набрані бали на ці твердження і множимо на 3. Значення, які може набрати випробуваний за шкалою, лежать у діапазоні від 15 до 75. Шкала вимірює певні рефлексивні кроки до означення своїх політико-ідеологічних пріоритетів, до виділення об’єктів із світу політики. Високі бали характерні для людини, у якої виражений мотиваційний компонент у сфері політики, що може вплинути й на поведінковий.

- механізм „*домінантна автономізація*” – твердження № 2 (обернена), 9, 15, 21 (обернена), 27 (обернена). Підсумовуємо набрані бали на ці твердження і множимо на 2. Значення лежать у діапазоні від 10 до 50. Шкала

вимірює те, якою мірою людина відчуває себе суб'єктом діяльності, а якою об'єктом впливу інших людей. Високі показники відповідають високому рівню самоповаги, результативності.

- механізм **„владне самоствердження”** – твердження № 4, 10, 16, 22, 28. Підсумовуємо набрані бали на ці твердження і множимо на 2. Значення лежать у діапазоні від 10 до 50. Шкала описує ставлення до влади, керівництва й авторитету. Високі показники означають, що людина усвідомлює свою потребу у владі, здатна визнавати її у своїх взаєминах з іншими. Шкала передбачає наявність владних тенденцій у настановленнях і цінностях.

- механізм **„прагматична раціоналізація”** – твердження № 5, 11 (обернена), 17 (обернена), 23, 29 (обернена). Сумарні значення лежать у діапазоні від 5 до 25. Шкала описує віру людини у власні інтелектуальні здібності і їхнє домінуюче значення в житті. Високі показники характерні для людей, які переконані, що здатні зрозуміти те, що відбувається як у власному житті, так і в житті суспільства.

- механізм **„нормативна непоступливість”** – твердження № 6 (обернена), 12 (обернена), 18 (обернена), 24 (обернена), 30 (обернена). Сумарні значення лежать у діапазоні від 5 до 25. Шкала описує ставлення до творчості, спонтанності, поступливості, кооперації з іншими людьми. Високі бали означають яскраво виражену тенденцію до дотримання встановлених соціальних норм і правил, відсутність устремління до кооперації. Низькі бали характерні для осіб, які зорієнтовані на процес діяльності і менше – на результат, для них характерне творче ставлення до справи, що часто заважає її завершенню.

Сумарні значення загального бала опитувальника лежать у межах від 65 до 325. Якщо випробуваний набрав від 1 стена до 3 (або від 65 до 182 балів), то має місце низький рівень політико-ідеологічного самовизначення, якщо від 4

до 6 (від 183 до 221 балів) – то середній рівень, якщо 7 і більше (від 222 до 325 балів) – то, відповідно, високий рівень.

Таблиця тестових норм розподілу балів–стенайтів

Стенайт	1	2	3	4	5	6	7	8	9
„сирі” бали	<151	152-166	157-182	183-193	194-208	209-221	222-237	238-250	>251